

L'AFECTE; DONAR VALOR A LES PERSONES

Pregària inicial

En aquesta pregària, cada dia contemplarem un trosset de la Bíblia. Déu ens vol parlar a través d'ella, no pas per donar-nos lleis o bé ordres que hem de complir. Sinó que ens estima amb molt d'afecte a cadascú de nosaltres; i per això, a la Bíblia ens vol parlar tal com nosaltres ho fem quan ens trobem amb un amic o una amiga; i ens vol dir coses diferents per a cadascú.

I si llegim un tros de l'evangeli, com fem avui, no es tracta només d'escoltar el que diu Jesús o mirar el que fa com si ho digués o ho fes una persona qualsevol; sinó d'acompanyar Jesús, per anar-lo coneixent i anar-nos fent amics seus cada vegada més.

En el tros que contemplarem avui, fixem-nos en el centurió romà, que era una mena de capità de les forces que dominaven el poble jueu; i que per això, en general, els jueus els odiaven. En canvi, veiem que ell té un gran afecte pel seu criat i pel poble de Cafarnaüm, i els ancians li tenen un gran afecte a ell.

Jesús entrà a Cafarnaüm. Un centurió hi tenia un criat, que ell apreciava molt, malalt a punt de morir. El centurió, que havia sentit parlar de Jesús, li envià uns ancians de la comunitat jueva per pregar-li que vingués a salvar el seu criat.

Quan els ancians arribaren on era Jesús, el suplicaven amb molt d'interès i li deien: «-Es mereix que li feu aquest favor; és un bon amic del nostre poble, i és ell qui ens ha fet construir la sinagoga». (Lc 7, 1-5)

1. QUÈ ÉS AIXÒ QUE EN DIEM AFECTE

Si jo estimo una persona, en el fons del meu esperit tinc cap a ella una cosa que és difícil de dir què és i com és i que em fa sentir, d'alguna manera, en relació amb ella. D'això en diem **afecte**.

L'afecte és una **actitud**, és a dir, una «inclinació» del meu esperit, que podríem dir que «jo vull des del fons de la meva persona».

Aquesta «inclinació» fa que, en relació amb la persona que estimo, jo faci i senti les coses d'una manera diferent que si no la tingués; i es nota per les coses que faig per ella i les que sento mirant-la a ella o pensant en ella. Per

exemple, si aquesta persona em demana una cosa que ella necessita, i jo la hi puc fer, no em costarà gens de fer-la per a ella.

Diverses vegades, sobretot quan la persona que estimo accepta bé que jo l'estimi, aquesta actitud que és l'afecte anirà acompanyada d'un **gust agradable**. Aquest gust farà que jo encara tingui més ganes d'estimar-la.

Llavors, l'afecte que li tinc serà un **sentiment**. Un sentiment podríem dir que és la barreja de l'actitud profunda i aquest gust que sento. Ara bé, de vegades, aquest gust no hi serà. Per exemple, és difícil que hi sigui quan estimo algú que em cau malament, o que me n'ha fet alguna.

Això és igual. Si l'afecte que li tinc és només aquella actitud, aquella «inclinació» profunda, que fa que em senti en relació amb aquella persona, i que fa que, en relació amb ella, jo faci i senti les coses d'una manera diferent, ja n'hi ha prou; encara que no hi senti cap gust.

Hi ha persones que pensen que els és impossible estimar algú que els ha fet mal; perquè no senten aquell gust que senten, per exemple, quan estimen un amic o una amiga. Però, com hem dit, puc estimar una persona sense sentir aquest gust.

I com sabré que l'estimo? Doncs pensant com la tractaria quan m'hi trobés; sobretot, en segons quines situacions. Per exemple, si trobés que ha caigut per terra i s'ha fet mal, què li faria? Li faria més mal? O bé l'ajudaria a aixecar-se? Si pensés que jo l'ajudaria, vol dir que l'estimo.

L'afecte pot ser de moltes maneres, segons la mena d'amor que jo tingui. No és el mateix l'afecte que tinc a la meva parella que el que tinc a una persona amiga, o el que tinc a una persona bona companya, o a una persona que només ens salutem, o als pares, o als fills, o a altres familiars, etc.

2. L'AFECTE EM PORTA A DONAR VALOR A LA PERSONA QUE ESTIMO

Així com l'afecte és difícil de dir com és, hi ha una cosa molt clara que l'afecte em fa fer i viure: si estimo una persona, i, per tant, li tinc afecte, això em porta a **donar-li valor** en ella mateixa.

És a dir, l'afecte fa que no la tracti com una màquina, com un moble, com un objecte inútil, com una nosa que em destorba... sinó com una persona, que té valor en ella mateixa, tant si ella em va bé com si no. Precisament, en català, la paraula *estimar* vol dir *donar valor*.

Llavors, si, per exemple, ajudem una persona a fer alguna cosa, i li diem: «Sort en tens, que t'ajudo, que tu no ets capaç de fer res!», això vol dir que no li tenim afecte. I, per tant, vol dir que no l'estimem, o que l'amor que li tenim és esguerrat; encara que aquesta cosa en la qual l'ajudem sigui molt important.

Per tant, és important que les persones amb qui tenim tracte se sentin bé amb nosaltres precisament perquè senten que, amb la nostra manera de fer i de parlar, els donem valor.

Això de donar valor a les persones a qui tinc afecte porta a una cosa molt important: que en això d'estimar, una persona **no es pot intercanviar** per cap altra.

3. ACOLLIR L'AFECTE QUE UN ALTRE EM TÉ «DEIXAR-SE ESTIMAR». L'AMOR «COMPLET» I L'AMOR «UNILATERAL»

Quan una persona m'estima, i, per tant, em té afecte, d'una manera adequada, és molt important **acollir-li profundament** aquest afecte; que ella senti que l'hi acullo profundament. És a dir, que senti que «em deixo estimar» per ella.

Hi ha persones que poden pensar que això de deixar-se estimar, no és important, perquè sembla que jo només rebi alguna cosa, i que l'important és donar. Però això és totalment equivocat: si jo acullo profundament l'afecte que una persona em té, en primer lloc l'estic acollint a ella com a persona, i li dono valor com a persona; i això és molt important. Per altra banda, això li fa sentir que el seu afecte ha arribat a terme; és a dir, que ha sortit de la seva profunditat, del fons del seu esperit, i ha arribat a la meva profunditat, al fons del meu esperit. Llavors podríem dir que es tracta d'un **amor «complet»**. Tot això estimularà l'altra persona a estimar encara més. Per tot això, penso que «**deixar-se estimar**» d'aquesta manera **ja és una manera d'estimar**.

Hi ha situacions en les quals això no hi és; que jo tinc afecte a una persona o unes persones, però no sento que

aquesta o aquestes me l'acullin. Quan tinc afecte a algú que està de punta amb mi; o bé quan tinc afecte a algú que no em coneix (per exemple, quan aquest afecte em fa aportar diners per a ajudar persones que es troben lluny). Llavors podríem dir que el meu **amor** és «**unilateral**», perquè només visc l'afecte per un costat. De totes maneres, aquest amor és tan bo com el «complet». Ara bé, no el sentiré tan a fons.

4. EL «NOSALTRES», LA «COMUNIÓ», LA UNIÓ DE LES PERSONES A TRAVÉS DE L'AFECTE

Si tinc un afecte més o menys permanent a una persona, i aquesta me l'acull d'una manera més o menys permanent, es pot dir que vivim fent un «**nosaltres**» entre jo i ella, o que hi ha una «**comunió**» entre jo i ella, que fa que ens sentim units d'alguna manera. De vegades es diu que hem creat un lligam entre nosaltres. Llavors, no mirem la nostra relació només des de cadascú de nosaltres, sinó des d'aquesta unió que hi ha entre nosaltres.

Quan diem que dues persones se senten unides, cal mirar molt bé com ho entenem, perquè segons com, pot ser perillós. També quan diem que hi ha un lligam entre dues persones.

Quan mirem dues coses materials que estan unides o que entre elles hi ha un lligam (per exemple, quan mirem la fulla i el mànec d'un ganivet, o un tractor i un remolc). En aquest cas, el que passa és que una cosa arrossega l'altra.

En les persones no ha de ser així. Quan diem que dues persones estan unides fent un «nosaltres» o una «comunió», això no ha de ser mai perquè una «enganxi» l'altra, per exemple fent-la estar massa amb ella; o per a «remolcar» l'altra, fent-li fer coses que ella no desitja o no acaba de desitjar.

Vol dir que hi ha una relació més o menys ferma entre les dues, que els fa sentir més bé que si cadascuna estigués sola. I amb aquesta relació, cada una de les dues persones se sent més ferma; de tal manera que pot viure des de la seva manera de ser, des de la seva personalitat, i ho pot fer encara més a fons, amb més confiança i més lliurement.

I des d'aquesta relació, cadascuna fàcilment ajudarà l'altra, si convé. Però ho farà perquè li surt de dins; no pas perquè l'altra la «remolca».

5. SALTAR LA «BARRERA DE LA DISTÀNCIA», PER TENIR AFECTE A UNA PERSONA

Quan a una persona no la conec o no hi he tingut tracte, normalment la sento com «estranya» a mi; com si hi hagués una distància entre ella i jo. Podríem dir que hi ha una mena de **«barrera de la distància»**.

Llavors, per tenir afecte a aquesta persona cal que, d'una manera o una altra, «salti» aquesta barrera.

Hi ha diverses coses que poden fer que jo, en relació amb una persona concreta, «salti» aquesta meva «barrera». Per exemple, puc «saltar» aquesta meva «barrera»

perquè tenim aficions o gustos semblants; perquè l'altra persona és prou simpàtica; per les sensacions o afectes que sento amb aquesta persona pel fet que ella és de diferent gènere, perquè és bonica; perquè s'assembla amb algú que em cau bé...

Aquesta darrera semblança pot explicar una cosa que he observat que alguna vegada passa: la semblança entre cunyats, o entre cunyades. Si un noi té una bona relació amb una seva germana i veu una noia que se li assembla, pot ser que, per això, ja no la senti com «estranya»; i li serà més fàcil de començar una relació amb ella. Si aquesta relació arriba fins a fer una parella ferma, ens trobarem que la parella d'aquest noi i la seva germana – que són cunyades– s'assemblen. Naturalment, això també pot passar quan una noia té una bona relació amb un seu germà, i troba un noi que se li assembla.

De vegades també passa una cosa contrària: que una persona em caigui malament perquè s'assembla a algú que me n'ha fet alguna, que és antipàtic o que té alguna altra raó per la qual em cau malament.

A mi em va passar amb un professor jesuïta de Sant Cugat. Aquest professor em queia malament, i, en canvi no hi havia cap raó per la qual m'hagués de passar això: ell no em feia classe, i, a més, era molt simpàtic. I em vaig adonar que s'assemblava a una persona que sí que em queia malament, per algun motiu.

Llavors, quan ens passa això, no n'hem de fer cas, i hem de mirar que aquesta sensació falsa no ens arrossegui.

Qüestions i reptes

- Miro de donar valor a les persones amb qui tracto? O només em fixo en els seus defectes, i els tracto com si fossin coses?
- Acullo l'afecte de les persones que m'estimen amb bona intenció? O no dono importància a això, i em faig l'esquerp?
- Hi ha persones amb qui em sento unit, en «comunió» amb elles, sense «enganxar-nos» ni «remolcar-nos» entre nosaltres? Quan penso en aquesta relació que tenim, em sento amb més fermesa i seguretat en la meva vida i a l'hora de fer les coses?

Pregària final

Pare, us dono gràcies per tots els que em tenen afecte, i per l'afecte que jo tinc a altres persones.

Feu que la gent del meu voltant se senti sempre bé amb mi; que senti que els dono valor, siguin com siguin, de la mateixa manera que vós em teniu afecte i em doneu valor a mi, en la meva petitesa.

Us ho demanem per Jesucrist, que ens va fer sentir com ens estimeu, amb el que va dir i el que va fer quan era en aquest món; i ens ho va fer sentir d'una manera ben transparent. Amén.